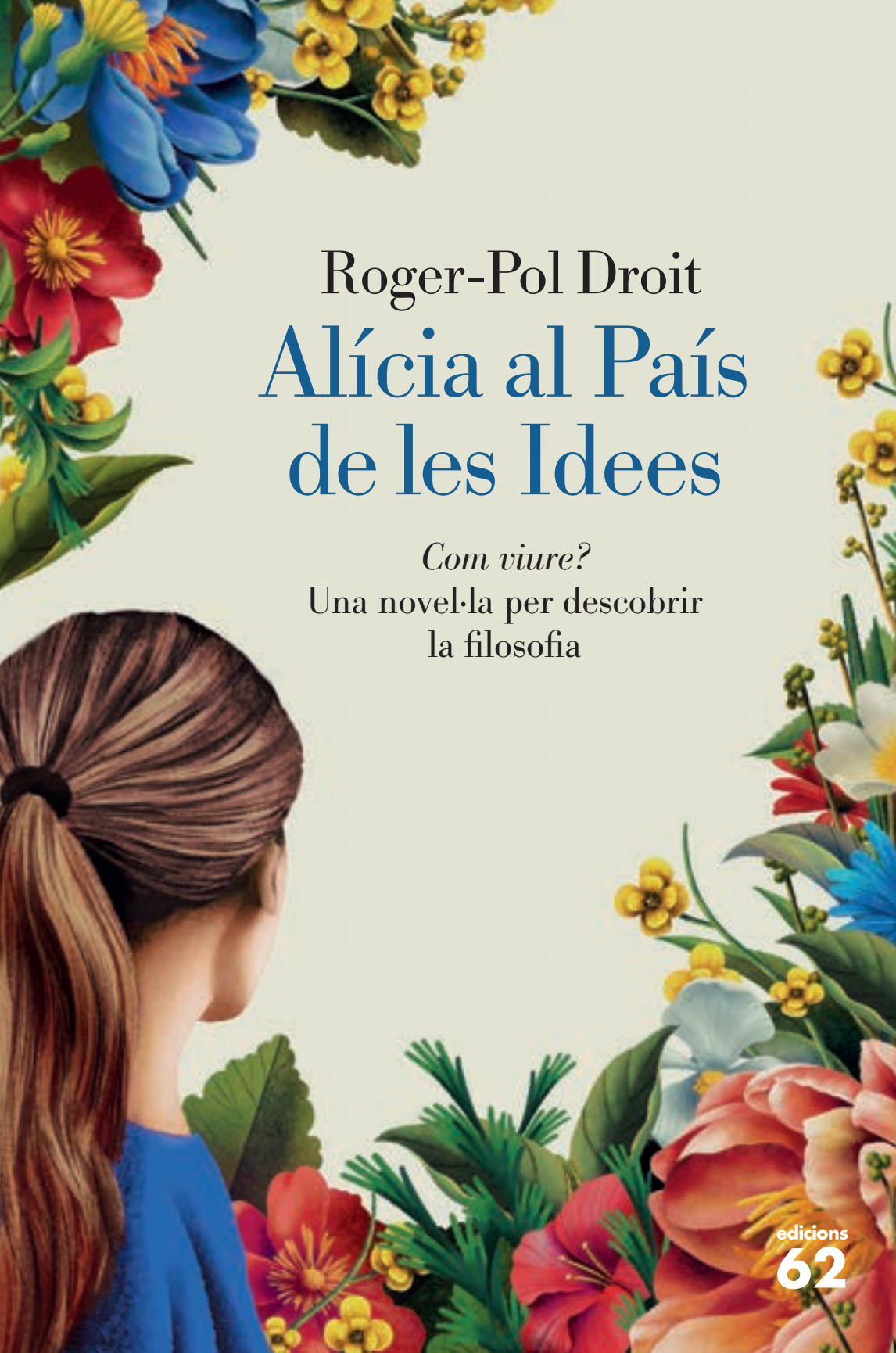

The book cover features a central illustration of a woman with long brown hair in a ponytail, wearing a blue top, seen from the back. She is surrounded by vibrant floral arrangements. In the top left corner, there are blue and red flowers. In the bottom right corner, there are large pink and red flowers. Yellow daisies are scattered throughout the design. The background is a light cream color.

Roger-Pol Droit

Alicia al País de les Idees

Com viure?

Una novel·la per descobrir
la filosofia

edicions

62

Roger-Pol Droit

Alícia al País de les Idees

Com viure?

Traducció de
Jordi Martín Lloret

Edicions 62

Barcelona

Títol original: *Alice au Pays des Idées*

© Éditions Albin Michel, París, 2025

*La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i
de les nostres llibreries.*

*En comprar aquest llibre contribueix a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.
A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autors i autors perquè
puguin continuar desenvolupant la seva funció.*

*Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun
fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon
al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.*

*Queda expressament prohibida la utilització o reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb
la finalitat d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.*

Primera edició: setembre del 2025

© de la traducció: Jordi Martín Lloret, 2025

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.edicions62.cat

Fotocomposició: Grup62

DIPÒSIT LEGAL: B. 15.013-2025

ISBN: 978-84-297-8284-4

TAULA

PRÒLEG

En què descobrim com va començar tot	11
--	----

PRIMERA PART

En què l'Alícia descobreix els primers filòsofs grecs i les seves maneres d'examinar les idees	33
---	----

SEGONA PART

En què l'Alícia explora les escoles de saviesa de l'antiguitat per aprendre com viure	103
--	-----

TERCERA PART

En què l'Alícia comprova que els grecs no tenen el monopoli de les idees	157
---	-----

QUARTA PART

En què l'Alícia descobreix el que canvia en la història quan domina la idea de Déu	239
---	-----

CINQUENA PART

En què l'Alícia entén com van néixer les idees dels moderns	277
--	-----

SISENA PART

En què l'Àlícia es diverteix i veu brillar les llums ... 333

SETENA PART

En què l'Àlícia va entenent de mica en mica per
quins motius la nostra època i les seves revolucions
entusiasmen i fan patir al mateix temps 373

EPÍLEG

En què l'Àlícia troba per fi respostes a la seva
pregunta «com viure?», però encara
l'esperen més sorpreses. 431

Agraïments 449

Referències bibliogràfiques 451

Índex 455

Les vostres frases per viure 459

I

EN QUÈ L'ALÍCIA CANVIA DE PAÍS I CONVERSA AMB DOS RATOLINS

Aquell matí, l'Alícia està sola a casa. Li està costant enllestir la dissertació. Ella s'estima més les redaccions. Explicar un viatge, un aniversari, com va conèixer algú, aquest exercici li agrada des de fa temps. Però ara no sap com es podria organitzar. És el primer cop que ha de construir un text argumentatiu, sospesar pros i contres, sostenir idees. No sap com posar-s'hi.

La mare ha sortit a comprar, no la vigila ningú, mentre l'Alícia somia desperta, segueix amb els ulls un raig de sol, un ocell a la gespa, observa la Dina, la seva gata, que dorm al sofà. «Que tranquil·la que està!», pensa l'Alícia. Sembla que visqui en un altre món, sense neguits, sense guerres, sense angou, sense preguntes.

D'interrogants i de preocupacions, l'Alícia en té cada cop més, des de fa temps. No para de fer-se preguntes sobre el futur del planeta, sobre la supervivència de la humanitat. Per què els humans es fan la guerra? Per què destrueixen la Terra, els animals i la vida? Què podem fer per aturar aquest carnatge? Com podem viure, diferents com som tots, sense destrossar el món? És possible? On podem trobar el camí?

«I jo què?», pensa l'Alícia, «què en faré, de la meva

existència insignificant? Quina feina, quina ciutat, quins amors, quin futur? I amb quina brúixola?»». A estones, una energia desbordant l'ànima, fa que se senti capaç de menjar-s'ho tot. Però aquest matí, tal com li passa sovint, aquesta confiança tan bona s'ha eclipsat, i una sensació d'aclaparament l'envaeix. L'Alícia se sent perduda, busca punts de referència per actuar.

El somni d'aquesta nit la persegueix de manera obsessiva. Un d'aquells somnis que fan una impressió de realitat increïble. Ella escolta el seu avi. El vell, en el somni, li allarga la mà mentre murmura:

—Vine, que t'ensenyaré els camins que poden ajudar-te.

I tot seguit, se'n recorda prou bé, li parla durant una bona estona.

M'explica, pensa l'Alícia, que fa milers d'anys que els humans reflexionen sobre les qüestions que a mi em preocupen, que no ens hem de creure que el món està en perill i que no hi ha cap sortida ni cap solució. Val més anar a descobrir el que han dit al llarg dels segles els savis i els filòsofs d'arreu del món, comparar-ne les idees, buscar les que ens siguin útils per saber com s'ha de pensar i com s'ha de viure.

M'avisa que el viatge serà llarg, que de tant en tant em desorientaré, però que és l'única via possible per progressar. Puc confiar en ell, l'adoro. Però no entenc cap on em vol portar.

I llavors m'he despertat.

L'Alícia es diu que només ha estat un somni. Decididament, aquesta dissertació l'avorreix. No és el dia. Val més que surti a respirar al jardí, amb el magnífic smartphone que li va regalar la mare la setmana passada, pel seu aniversari.

Aquell dia, va despertar l'Alícia cridant a plens pulmons: «Avui, filla meva, ja no ets una nena! Tens els mateixos cabells rossos, els mateixos ulls daurats, el mateix aire pensatiu, però ja has deixat de ser una nena! Te n'adones?».

No, l'Alícia no se n'adona. Per més que es miri els peus, les mans, els genolls, tot és com sempre. De petita, s'imaginava que, el dia D, tot canviaria. S'havia de convertir en una persona molt diferent, molt més gran. Però no passava res. Cada any rebia regals, pastissos, abraçades. Tothom li repetia que «es feia» gran, però ella continuava tenint el mateix cap i els mateixos pensaments. Al final ja no esperava res més que els regals, els pastissos i les abraçades. La gran transformació del dia de l'aniversari era una il·lusió.

De fet, es demana l'Alícia, per a què serveix fer-se adulta? Els adults tenen tendència a espatllar-ho tot, a esguerrar-ho tot. N'hi ha prou de veure el clima, la vida dels animals, l'aigua dels oceans. A més, no fan mai el que diuen. Proclamen que és imprescindible canviar la nostra manera de viure, però tot continua com abans. L'Alícia fa tot el que pot, no deixa rajar l'aigua sota la dutxa, separa els residus, es desplaça amb bicicleta, demana a la mare que eviti els envasos... Però sap que amb això no n'hi ha prou. La catàstrofe s'acosta, n'està convençuda, i tots els seus amics també. És esbalaïdor.

De tant en tant foragita els neguits, es posa els auriculars i balla deixant anar els cabells a totes bandes. En el fons li agradaria tornar a ser una nena, i tornar a buscar sota la bardissa el cau del Conill Blanc, com l'altra Alícia, la de Lewis Carroll, que va a parar *al país de les meravelles* i viatja *A través del mirall*. A la mare li encanten aquestes històries, en llegia unes quantes pàgines cada vespre. L'Alícia es diu Alícia a causa d'aquesta passió.

De petita, li encantava el Conill que fa tard i mira el rellotge, la nena que el vol atrapar, cau dins la seva llodriguera i coneix uns personatges ben estranys. La mare li repetia: «Tu ets la meva Alícia de les meravelles». Sovint, per jugar, anaven a mirar si es veia el cau sota la bardissa. L'Alícia ho esperava, sense creure-hi gaire.

I així se li acut, aquell matí, d'anar a veure, com abans, si troba el famós cau al fons del jardí. Ella ja sap que no existeix, ja fa temps que ha deixat de tenir vuit anys. Però res no li impedeix anar al fons del jardí.

Evidentment sota la bardissa no hi ha cap Conill Blanc mirant el rellotge. Però sí que hi ha un cau, que l'Alícia no havia vist mai. Un d'autèntic. Immens, una obertura enorme, «per a un conill gegant!», exclama l'Alícia en veu alta. De cop i volta se sent atreta, engrapada, aspirada, incapaç de resistir-se, emportada per un corrent silenciós i molt potent.

La caiguda és suau i lenta. Exactament com la de l'Alícia d'abans, en l'aire tebi i la foscor absoluta. Sensació estranya, però no pas desagradable, quan s'hi acostuma.

«A qui se li acut!», pensa l'Alícia. Durant la caiguda, que no s'acaba mai, es posa d'esquena, fa el mort com a la piscina, canvia de posició. Treu l'smartphone nou de trinca i la llum de la pantalla travessa de cop la negror absoluta. No es pot connectar, no hi ha cobertura!

L'Alícia no té altre remei que pensar. Ella no hi creu, en el país de les meravelles. Animals que parlen, galetes amb la inscripció «menja'm», canvis de mida en tots els sentits, més gran, més petita, res de tot allò no la diverteix.

En aquell túnel sense cobertura, el temps se li comença a fer llarg. Es concentra en el tatuatge que somia fer-se. S'ha convertit en una obsessió. Ni unicorn, ni papallona, ni flor de lotus, no és el seu estil. No. L'Alícia somia una frase

a la sofraja del braç dret. Unes paraules que serien sempre amb ella. «LA» frase que la podrà ajudar a viure, a travessar els cataclismes que amenacen. La frase que no l'abandonarà mai, que li ensenyarà el rumb a seguir, i que adquirirà un significat nou en cada etapa. Una frase brúixola, rai, protecció. Però també horitzó, repte, esperó. Tot alhora. Això és el que vol. Una idea que la consoli els dies grisos, que la il·lumini de nit, que la projecti cap a les estrelles, que la renyi i la perdoni, que sigui amiga seva, exigent, sempre allà, vagi on vagi, faci el que faci.

«Però on puc trobar una frase així?», es demana l'Alícia, que continua caient, endinsant-se cada cop més profundament cap al centre de la terra. «Estic segura que existeix, però on la puc buscar?».

De sobte aterra, suaument, sobre un munt tou de fulles seques. L'Alícia s'adona que ha sortit de la penombra. La llum és suau, com una boira daurada. On és?

—Benvinguda! —diu una veueta molt aguda.

—Benvinguda! —repeteix una altra veueta semblant a la primera.

L'Alícia no distingeix qui li parla.

—Moltes gràcies! —contesta amablement—. Amb qui tinc l'honor de parlar?

Recorda que al país de les meravelles hi ha reines capaces d'agafar unes enrabiades espantoses. Procura ser respectuosa, no se sap mai.

—Ei! Que som aquí, als seus peus!

L'Alícia busca, no veu res, s'hi esforça, hi insisteix..., i acaba discernint, entre les seves sabates, dues siluetes que gesticulen. Dos ratolins microscòpics de color rosa. Absurd, pensa, però no pas inquietant.

—Ah —fa l'Alícia—, ja us veig! Qui sou?

—Que qui som? Els seus ratolins! —repliquen a cor les dues veuetes, com si l'Alícia hagués fet una pregunta idiota.

—A mi em diuen Ratolí Boig, però pot ser que sigui el més assenyat —diu la veu més aguda.

—A mi em diuen Ratolí Assenyat, però pot ser que sigui el més boig —diu l'altra veu.

I de seguida es posen a cantar: «Som dues germanes bessones, nascudes sota el signe de bessons, mi fa sol la mi re, re mi fa sol sol sol re do...».

L'Alícia, atònita, pensa en la seva gata Dina, que s'empiparia molt si la veiés escoltant uns ratolins que canten.

—On som? Digueu-m'ho! —demana l'Alícia.

Per tota resposta, sent una rialla. Suposa que es tracta d'una rialla, perquè no ha sentit mai esclafir a riure uns ratolins minúsculs de color rosa, i encara menys alhora.

—Que on som? Doncs AQUÍ! On vol que siguem? —diu l'Assenyat.

—No podem ser enlloc més que AQUÍ! D'altra banda vostè no és en cap altra banda! —diu el Boig.

L'Alícia comença a perdre la paciència.

—Ja ho sé, que som aquí! Només us demano que em digueu quin lloc és aquest, què hi passa, a quina mena de lloc acabo d'arribar... No és complicat!

—Sí que ho és, gran senyoreta, és complicat saber on som —diu l'un.

—Entendre on ens trobem no és mai senzill —diu l'altre.

—Som... al País de les Idees! Al País de les Idees! Al País de les Idees! —criden els ratolins saltironant al voltant de les sabates de l'Alícia.

—I què passa en aquest país?

La pregunta de l'Àlícia deixa muts els ratolins. Durant un moment, es queden petrificats. Ni un gest, ni una paraula.

—Perdó —diu el Ratolí Assenyat, trencant el silenci—, però la seva pregunta, senyoreta, m'ha desconcertat! Perquè resulta que al País de les Idees és on passa TOT. Per exemple, si a vostè li agrada una persona, és a causa de la idea que té d'aquesta persona. Si vol ser feliç, és a causa de la idea que té de la felicitat. Si no vol viure en una casa encantada, és a causa de la idea que té dels fantasmes. Si té por que la Terra es torni inhabitable, és a causa de la idea que té del futur... Tot el que a vostè li agrada, no li agrada, odia, desitja, tot el que ja sap, tot el que encara ha d'aprendre, TOT depèn de les idees que són al seu cap, als caps dels altres, als llibres, als diaris, a les converses...

—Que curiós —contesta l'Àlícia—, no havia pensat mai que les idees fossin tan importants... He après que n'hi ha de bones i de dolentes, de vertaderes i de falses; però, en el fons, no sé de què es tracta exactament. He sentit parlar de les idees de regals, de les idees preconcebudes, de les idees de nens i d'adults, de les idees de receptes, de les idees de sortides, de les idees de pentinats, de les idees de vacances. Quan jugo a les endevinalles em fa ràbia no tenir ni idea de la resposta, però em sembla que tot això és buscar tres peus al...

In extremis, l'Àlícia recorda que està parlant amb uns ratolins!

Els ratolins se la miren esbossant un somriure, meitat de burla, meitat de llàstima. El Ratolí Assenyat pren la paraula.

—Tu en saps més del que creus, però no penses prou. Quan somies ser lliure, és a causa de la idea que tens de la

llibertat. Des que eres petita, cada cop que crides «Això no és just!» (ho has cridat mil cops, i encara ho diràs sovint), és a causa de la idea que et fas de la justícia. Quan penses en el teu futur, en el que faràs més endavant, en la teva vida adulta, és també a causa de la idea del temps, de la idea de futur, de la idea de previsió que tens. Tens un munt d'idees, i aquestes idees guien la teva vida. Has de saber que existeixen, i examinar-les. Es troben totes aquí, en aquest país.